

TEMEL DİNİ BİLGİLER

İSLAM VE SOSYAL HAYAT

Mustafa YÜCEL

Hak ve Adaleti Gözetme

Sizce hangi davranışlar hak ve adalet ilkesine uymaz?

- Kur'an-ı Kerim'de hak kelimesi **iki yüzden** fazla ayette zikredilmektedir.
- Hak kelimesi; **"gerçek, doğru, varlığı ke sin olan"** anlamlarına geldiği gibi adaletle birlikte anıldığında **"hukukun bir kimseye tanıdığı imkân, hisse"** anlamlarında da kullanılır.
- Adalet; **"herkese hakkını vermek, ölçülü davranmak, doğru hüküm vermek, eşitlik ve hak kaniyet"** anlamlarına gelir.

Hak ve Adaleti Gözetme

Hak ve adaleti
gözetmenin hedefi fert
ve toplumun **huzurunu**
sağlamaktır.

**“Biz, kıyamet günü için adalet
terazileri ku rarız. Artık kimseye
hiçbir şekilde haksızlık edilmez.
Yapılan, bir hardal tanesi kadar
dahi olsa onu getirir ortaya
koyarız. Hesap görücü olarak biz
yeteriz.”**



“Biz, kıyamet günü için adalet terazileri kuvarız. Artık kimseye hiçbir şekilde haksızlık edilmez. Yapılan, **bir hardal tanesi kadar** dahi olsa onu getirir ortaya koyarız. Hesap görücü olarak biz yeteriz.”

“Ölçü yü tam tutun, eksik verenlerden olmayın. Doğru terazi ile tartın. İnsanların hakkı olan şeyleri kısmayın, **bozgunculuk** yaparak yeryüzünde karışıklık çıkarmayın.”

“Eğer hak onların **arzularına** uysaydı gökler ile yer ve onlarda bulunanlar elbette **bozular** giderdi...”

“Şüphesiz Yüce Allah, **her hak sahibine hakkını vermiştir...**”



“Ey iman edenler; Allah için hakkı ayakta tutun, adaletle şahitlik eden kimseler olun. Herhangi **bir topluluğa duyduğunuz kin, sizi adaletsiz davranmaya itmesin.** Adaletli olun; bu, takvaya daha uygundur. Allah’tan korkun. Şüphesiz Allah yaptıklarınızdan haberdardır.”





Adaleti hukuk nezdinde çözmek ve
başkalarının arzularına terketmemek
gerekir



“İşte onun için sen (tevhide) davet et ve emrolunduğun gibi dosdoğru ol. Onların heveslerine uyma ve de ki: Ben Allah’ın indirdiği kitaba inandım ve aranızda adaleti gerçekleştirmekle emrolundum...” (Şûra 42/15) Bu ayeti hak ve adaletin gözetilmesi açısından yorumlayınız.

Kardeşlik

“Kardeř payı” sizce ne demektir?

Kardeř; aynı kabileye mensup olanları, aynı dine inananları, birbirini Allah (cc) için seven kimseleri ifade eder.

“Müminler ancak kardeştirler. Öyleyse kardeşle rinizin arasını düzeltin ve Allah’a itaat sizlikten sakının ki rahmetine mazhar olasınız.”



İslam kardeşliği menfaat ya da beklentilere değil, sadece Allah (cc) rızasına dayanır.

NOT

“... Din kardeşine kin besleyenin **şahitliği** caiz değildir.” (İbni Mace, “Ahkâm”, 30)

KARDEŞLİK HAKKINDA BAZI HADİSLER

“Müslümanın, kardeşine üç günden fazla küs durması helal değildir.”

“Sizden biri, kendisi için istediđini mümin kardeşi için de istemedikçe mümin olamaz.”

Yardımlaşma ve Dayanışma

Toplumumuzdaki yardımlaşma ve dayanışma kuruluşlarından hangilerini biliyorsunuz?

İnsanlar hayatta kalabilmek, mutlu ve huzurlu olabilmek için tek başlarına üstesinden gelemeyecekleri ihtiyaçlarını yardımlaşarak karşılamışlardır. İslam'da yardımlaşma, bütün maddi ve manevi hayatı kapsayacak şekilde ele alınmıştır.





“Namazı kılın, **zekâtı** verin. Önceden kendiniz için ne hayır yaparsanız onu Allah katında bulursunuz. Şüphesiz Allah yaptıklarınızı eksiksiz görür.”

“Sevdiğiniz şeylerden **Allah yolunda harcamadıkça** iyiliğe asla eremezsiniz. Ne harcarsanız Allah onu hakkıyla bilir.”



VAKIF

Vakıflar sayesinde toplumun ortak kullanımı için **okul, hastane, çeşme ve imarethaneler, yetimhaneler hatta hayvanlar için barınaklar** inşa edilmiştir. Muhtaçlar da düşünülmüştür.



NOT

Peygamber Efendimiz

“İnsan ölünce üç şey dışında ameli kesilir: **Sadakayı** cariye, kendisinden faydalanılan ilim ve kendisine dua eden hayırlı evlat.” buyurmuştur. (Müslim, “Vasiyyet“, 14)

“Allah’a ibadet edin ve O’na hiçbir şeyi ortak koşmayın. Ana babaya, akrabaya, yetimlere, yoksullara, ya kın komşuya, uzak komşuya, yanınızdaki arkadaş’a, yolcuya, elinizin altındakilere iyilik edin. Şüphesiz Allah, kibirlenen ve övünen kimseleri sevmez.”

“Mümin erkeklerle mümin kadınlar da birbirlerinin yar dımcılarıdır. Onlar iyiliği emreder, kötülükten alıkoysalar, namazı dosdoğru kılarlar, zekâtı verirler, Allah ve Resulü’ne itaat ederler. İşte onlara Allah rahmet edecektir. Şüphesiz Allah azizdir, hikmet sahibidir.”

“... İyilik ve takva hususunda yardımlaşın, günah ve hak sızlık yolunda yardımlaşmayın...”

“Mallarını Allah yolunda harcayan, sonra da harcadıklarının peşinden başa kakmayan ve gönül in citmeyenlerin, Rableri katında mükâfatları vardır. Onlar için korku yoktur. Onlar üzülmeyeceklerdir de.”

3. Sosyal Hayatı Olumsuz Etkileyen Bazı Unsurlar Ahlaki Yozlaşma

Sizce toplum ahlakının bozulması ne gibi sonuçlara

sebeep olur?

“Ahlaki yozlaşma da insanların iyi ve güzel davranışlardan uzaklaşması, ahlakın kötüleşmesi, bozulması ve ahlaki olanın dikkate alınmaması anlamındadır”



İslam'ın belirlediği ahlaki değerler evrensel olup zamana ve toplumlara göre değişmez.

Toplumda yanlış davranışlar hakkındaki algının değişmesi ve bunun normal kabul edilmesi ahlaki yozlaşmadır.



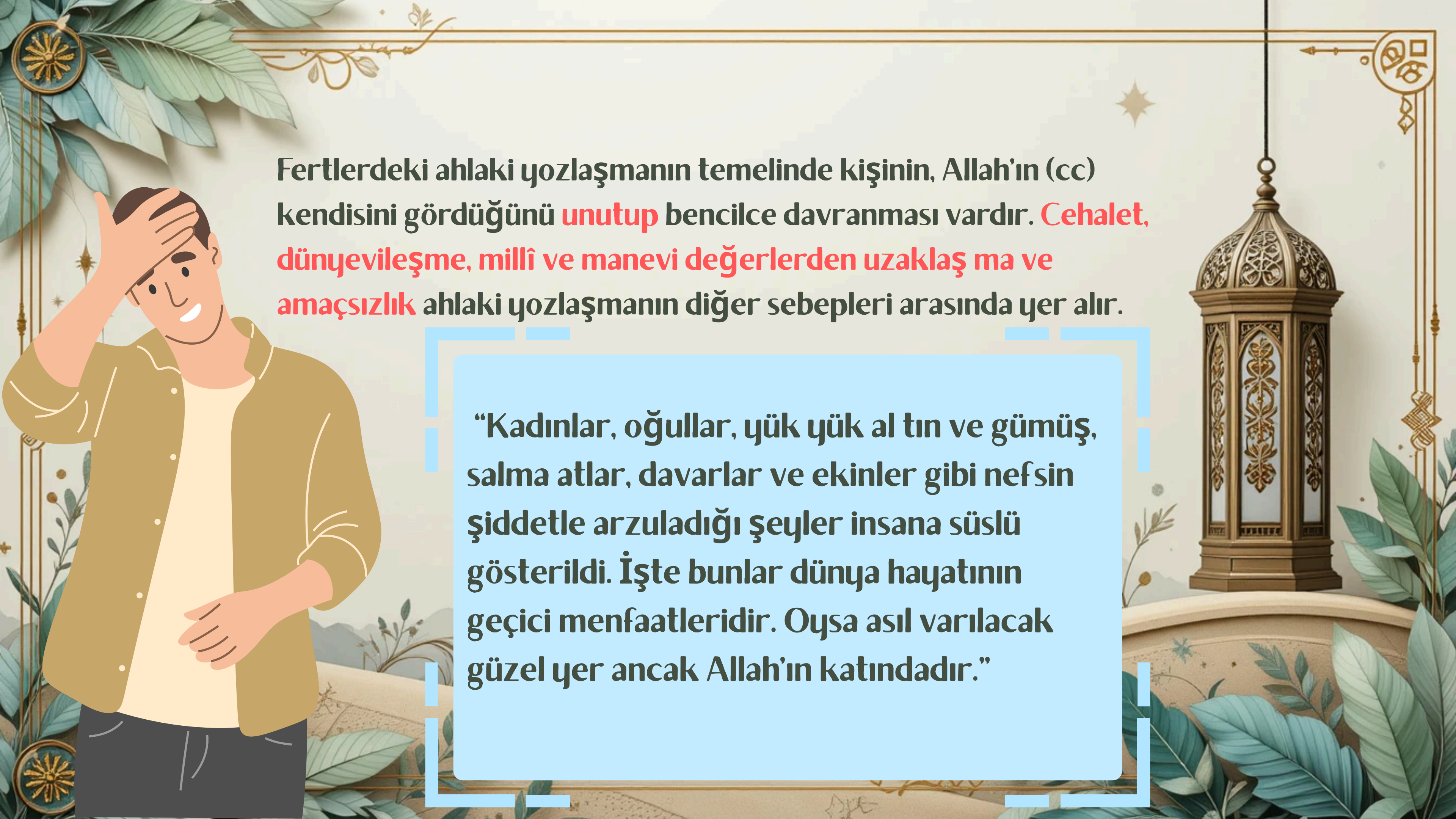
Ahlaki yozlaşmaya uğrayan toplumlarda

**HAFİFE
ALINIR**

**Merhamet,
diğerkâmlık, sevgi,
saygı, sadakat, affet
mek, sabır, cömertlik,
fedakârlık, vefa,
tevazu**

NORMAL

**Yalan, gıybet,
alay, bencillik,
kin, nefret,
düşmanlık,
yolsuzluk, zina**



Fertlerdeki ahlaki yozlaşmanın temelinde kişinin, Allah'ın (cc) kendisini gördüğünü **unutup** bencilce davranması vardır. **Cehalet, dünyevileşme, millî ve manevi değerlerden uzaklaşma ve amaçsızlık** ahlaki yozlaşmanın diğer sebepleri arasında yer alır.

“Kadınlar, oğullar, yük yük al tın ve gümüş, salma atlar, davarlar ve ekinler gibi nefsin şiddetle arzuladığı şeyler insana süslü gösterildi. İşte bunlar dünya hayatının geçici menfaatleridir. Oysa asıl varılacak güzel yer ancak Allah'ın katındadır.”



Sosyal medyada şahit olduğunuz ahlaki
yozlaşma örnekleri nelerdir?

“

“Dünyaya rağbet et memek demek,
kişinin helal olan şeyleri kendisine
haram kılması veya malını dağıtıp
tüketmesi değildir. Bilakis dünya
hayatında zahitlik demek, elinde olan
şeylere Allah katında olanlardan daha
fazla güvenmemendir.”

”

3. Sosyal Hayatı Olumsuz Etkileyen Bazı Unsurlar Yalan ve Hile

“Yalancının evi yanmış, kimse inanmamış.” atasözüyle anlatılmak

istenen sizce nedir?

Yalan, gerçeğe aykırı olduğu bilindiği hâlde aldatmak amacıyla söylenen sözdür. “... Artık putlara tapma pisliğinden uzak durun ve yalan sözden kaçınin.” “... Sizi yalan söylemekten men ederim. Çünkü yalan söylemek günaha, günah da cehenneme götürür. Kişi yalan söyleye söyleye nihayet Allah katında **kezzab** (çok yalancı) diye yazılır.”

“Müslüman, **elinden ve dilinden** başka larının güvende olduğu kimsedir.”

“Ey iman edenler, Allah için hakkı ayakta tutan, **adaletle şahitlik** eden kim seler olun...”

“Size büyük günahların en büyüklerinden haber vereyim mi? Onlar Allah’a ortak koşmak, ana babaya itaatsizlik ve **yalancı şahitlik**dir.”



Yalan kul hakkı ihlallerine sebep olabilir.

“İnsanlardan alırken ölçüp tarttıklarında tam, onlara vermek için ölçüp tarttıklarında ise eksik ölçen **hilekârlara** yazıklar olsun.”

“Eğer kalbinde hiç kimseye karşı **hile** olmadan sabaha ve akşama erişmeyi başarabilirsen bunu yap. İşte bu benim sünnetimdir...”



3. Sosyal Hayatı Olumsuz Etkileyen Bazı Unsurlar

Tecessüs ve Mahremiyeti İhlal

Mahremiyeti korumak için sizce neler yapılmalıdır?

Mahremiyet; ahlaki, hukuki ve sosyal yönleri bulunan bir kavram olup bireye özel alanların tamamını ifade eder.

Tecessüs; bir kimsenin mahremiyet alanını öğrenmeye çalışmak, bunun için onun bilgisi ve rızası dışında gizlice araştırma yapmaktır.

Tecessüs yasaklan mıştır. Bu konuda Kur'an-ı Kerim'de, "Ey iman edenler, zannın çoğundan sakının. Çünkü bazı zanlar günahtır. Birbirinizin kusurlarını ve mahremiyetini araştırma ın, birbirinizin gıybetini yapmayın..."



“Ey diliyle iman edip kalbine iman girmemiş olan kimseler, Müslümanların gıybetini yapmayın ve onların gizli hâllerini araştırmayın. Çünkü her kim onların gizli hâllerini araştırırsa Allah da onun gizli hâlini araştırır. Allah, kimin gizli hâlini araştırırsa onu evinde (gizlice yaptıklarını ortaya çıkararak) bile rezil eder.”



Tesettür:

“Ey diliyle iman edip kalbine iman girmemiş olan kimseler, Müslümanların gıybetini yapmayın ve onların gizli hâllerini araştırmayın. Çünkü her kim onların gizli hâllerini araştırırsa Allah da onun gizli hâlini araştırır. Allah, kimin gizli hâlini araştırırsa onu evinde (gizlice yaptıklarını ortaya çıkararak) bile rezil eder.”